

Vlaams
Parlement

vergadering **C287**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 21 juni 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van de varkenshouderij in Vlaanderen – 2490 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanhoudende droogte en de gevolgen voor de landbouwsector – 2447 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de voorjaarsdroogte voor de landbouwsector en de blijvende noodzaak voor een brede weersverzekering – 2507 (2016-2017)	7
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het erkennen van de late nachtvorst in april als landbouwramp – 2471 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het streven naar een optimale in plaats van maximale veebezetting – 2488 (2016-2017)	19

**VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van de varkenshouderij in Vlaanderen
– 2490 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De varkenshouderij haalt vaak het nieuws omdat het slecht gaat in de sector. De rentabiliteit is gelukkig al enkele maanden duidelijk beter. De zeugenhouders hebben een beter eerste kwartaal achter de rug dan velen zich kunnen herinneren. Vleesvarkenshouders profiteerden nog niet. Zij hebben hun biggen duurder moeten inkopen en het is nog afwachten in welke mate de hoge biggenprijzen zich zullen vertalen in dure vleesvarkens. De kanttekening bij dit vernieuwd marktvertrouwen is de afhankelijkheid van een sterk toegenomen export naar China.

Het hoeft niet altijd slecht nieuws te zijn over de varkenshouderij. De rentabiliteitsbarometers kleuren groen. Het eerste kwartaal van 2017 stemt de varkenshouders hoopvol, want algemeen is de rentabiliteit momenteel bevredigend. De slachthuizen vragen naar varkens en de biggen zijn gegeerd. Voor zeugenhouders was het eerste kwartaal meer dan dubbel zo lonend als het gemiddelde in die eerste drie maanden de voorbije vijf jaar. We weten dat 2015 en 2016 uitzonderlijk slecht waren voor deze sector.

Anders dan voor de biggenproducenten is het eerste kwartaal voor vleesvarkenshouders vaak het moeilijkste. Door de oplopende biggenprijzen moeten zij duurder inkopen en meestal wachten tot na de winter vooraleer de varkensprijzen aantrekken. Ook voor hen is het eerste kwartaal wel beter dan gemiddeld, al is het nog afwachten of de hoge biggenprijzen zich zullen vertalen in dure vleesvarkens. De gesloten bedrijven hebben het voordeel dat ze geen biggen hoeven aan te kopen, maar een productieronde duurt voor hen wel langer. Op basis van de berekeningen voor het eerste kwartaal doen zij het ook al beter dan het gemiddelde van de vijf voorgaande jaren.

De betere rentabiliteit en conjunctuur in de sector is niet gebaseerd op een lagere varkensstapel in de EU, maar op een sterk toegenomen export naar China. "Dat land neemt momenteel bijna driemaal zoveel varkensvlees op dan wat Rusland importeerde. Van de Europese varkensvleesexport gaat 54 procent naar China", aldus Boerenbond-adviseur Wouter Wytynck in de landbouwpers.

De betere prijs en prijsverwachtingen worden dus aangestuurd door een motor die de sector niet in handen heeft. Wytynck vervolgt: "Wanneer die motor zou gaan sputteren, kan dat snel zware gevolgen hebben voor onze prijsvorming. Voorzichtigheid blijft dus geboden. Bij betere prijzen je liquiditeitspositie verbeteren door eerst weer reserve op te bouwen alvorens nieuwe plannen te maken, is dan ook meer dan een goede raad."

Minister, zijn er duidelijk merkbare trends in de herstructurering van de varkensbedrijven sinds 2014? Zo ja, welke?

Hoe schat u op dit moment de liquiditeitspositie van onze varkensbedrijven in?

Wat is uw devies naar de individuele varkenshouders toe?

Moeten er in Vlaanderen en in Europa beleidsmatige bijsturingen gebeuren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Uit de resultaten van de landbouwenquête 2016 van de FOD Economie, blijkt dat er in Vlaanderen tijdens de voorbije 25 jaar nooit minder varkens waren dan vandaag. In 2014 waren er nog 6 miljoen varkens in Vlaanderen, vorig jaar 5,8 miljoen. We mogen wel niet vergeten dat, ondanks het grote belang van onze varkenssector voor de Vlaamse economie, de impact van de Vlaamse productie op het Europees exportvolume relatief beperkt is. Hoe de productie in de rest van Europa evolueert ten opzichte van de Aziatische vraag is minstens zo belangrijk. Maar we zien ook in andere Europese lidstaten dat het aanbod is gedaald, waardoor de marktprijzen sinds een jaar goed tot zeer goed te noemen zijn.

Wat betreft de liquiditeitspositie van onze bedrijven zijn antwoorden te vinden in de grootschalige enquête die we uitvoerden na de G30-varkenstop vorig jaar. In totaal gaf 27 procent van de respondenten aan te kampen met financiële problemen. Van de respondenten die niet op contract produceren, had 29 procent een betalingsachterstand bij een veevoederfabrikant. In 33 procent van de gevallen bedroeg de achterstand minder dan drie maanden, 43 procent had een achterstand van drie tot zes maanden en 24 procent een achterstand van meer dan zes maanden.

Ondanks de forse heropleving van de markt lijken de meeste Vlaamse varkenshouders én de kredietverstrekkers de crisis nog niet vergeten. Dat het huidige prijsniveau geen aanleiding geeft tot overdreven optimistische plannen is evident en er zijn ook geen aanwijzingen in die richting. De investeringsplannen die nu worden uitgevoerd, zijn eerder zaken die door de crisis werden uitgesteld, of intussen hoognodige investeringen, of investeringen om het bedrijf meer gesloten en dus ook minder risicogevoelig te maken.

Als ik bij deze herleving toch een advies mag geven aan de individuele producent: optimaliseer maximaal binnen de huidige bedrijfsomvang. Specifieke financiële en economische kengetallen op bedrijfsniveau zijn even belangrijk als de technische resultaten op dierniveau. Zorg voor kwaliteit en beveleesheid, werk mee aan het behoud van ons kwaliteitsimago van het product, het positief imago van ons land op sanitair gebied, als toegangsticket voor vreemde markten. De varkenshouder wordt daarin ook ondersteund. Er zijn verschillende instrumenten die de varkenshouder kan inzetten: via het KRATOS-systeem is individueel advies binnen handbereik, gegevens uit de boekhoudnetwerken zijn ter beschikking als benchmarks, enzovoort.

Laten we het ondernemerschap van de varkenshouder niet onderschatten en blijven inzetten op de instrumenten die dit ondernemerschap stimuleren. We zijn natuurlijk ook heel blij dat de eerste producentenorganisatie er is, die er ook mee voor zorgt dat de aangesloten producenten heel goed geïnformeerd zijn over de marktsituatie. Dat brengt een enorme dynamiek teweeg, die we enkel kunnen toejuichen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik leer eruit dat de varkensstapel in Vlaanderen historisch laag is, als we de cijfers vergelijken met de voorbije jaren en de voorbije decennia. We moeten natuurlijk weten dat we in Europa slechts een beperkt aanbod hebben, als je de ganse markt bekijkt.

In verband met de liquiditeitspositie bevestigt u dat heel wat bedrijven nog kampen met betalingsachterstand. Het meest essentiële is natuurlijk de vraag hoe de sector moet evolueren naar de toekomst. U stelt terecht: wees voorzichtig met investeringen, zorg ervoor dat uw bedrijf minder risico's loopt, optimaliseer maximaal, bewaak de interne kwaliteit. We moeten hoe dan ook het ondernemerschap stimuleren. Dat is geen onbelangrijke boodschap voor de sector.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Het is voor ons allen positief dat de varkenshouderij eindelijk licht aan het eind van de tunnel ziet, al zal dat niet voor ieder bedrijf op hetzelfde moment komen. In de vleesvarkenshouderij zal men nog wat langer op de tanden moeten bijten. Voor die mensen verstrijkt kostbare tijd, maar we denken dat het ook daar binnenkort beter zal gaan.

De heer De Meyer verwijst naar de nieuwe Chinese afzetmarkt, waar er steeds meer vraag is naar ons varkensvlees. Dat is positief, maar we moeten daarmee ook voorzichtig blijven en niet al onze eieren in één mand leggen, zoals we dat indertijd met Rusland hebben gedaan. We hebben gezien wat het Russische embargo voor effect heeft gehad op onze landbouw. We mogen zeker niet te afhankelijk worden van één afzetmarkt.

Hoe zet men bij het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) in op het aanboren van diverse nieuwe markten? Gebeurt dat eventueel ook via het Belgian Meat Office? Op welke landen spitst men zich toe en welke specifieke inspanningen worden daarvoor gedaan?

In onze eigen regio hebben we initiatieven gehad zoals de G30 in Gent en in Limburg was er het initiatief van de X100. Dat gebeurde met de hele keten en er werd met verschillende in mensen overleg gepleegd, zodat het een belangrijk gegeven werd. Minister, kunt u een stand van zaken geven van de uitvoering van die initiatieven? Denkt u dat het aangeraden is om een opvolgingsinitiatief te houden van die G30? Wat is volgens u het belangrijkste dat de sector heeft geleerd uit deze crisis?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Het is inderdaad een goede zaak dat het nu weer wat beter gaat, maar zoals gezegd zijn er nog altijd liquiditeitsproblemen bij een aantal varkensboeren. De vraag is natuurlijk of deze heropleving structureel of tijdelijk is. Zoals de heer Vanderjeugd zegt, heeft het vooral te maken met export naar China. In hoeverre is die Chinese markt stabiel? Hoe zit het met de export naar andere landen? Wordt dit verder opgevolgd? Zijn er nog andere initiatieven te nemen?

De varkensstapel is inderdaad historisch laag, met 5,8 miljoen varkens. Er is nog altijd een maatschappelijke discussie over de omvang van de varkensstapel enerzijds en anderzijds is er ook de discussie over dierenwelzijn en het consumeren van vlees. Gelet op de moeilijke situatie waarmee de varkenssector de afgelopen jaren werd geconfronteerd, werd in deze commissie, in de plenaire vergadering en op andere plaatsen het debat gevoerd over het inkrimpen van de varkensstapel en van de varkenssector op zich. Dan is de vraag: hoe wordt dit georganiseerd en wie gaat dit financieren?

Minister, ik weet dat u geen voorstander bent van warme sanering, maar ik vraag me af of die discussie nog leeft, nu de heropleving er is. De vraag is in hoeverre die structureel en langdurig zal zijn. Leeft de discussie nog over de inkrimping van de varkensstapel? Hoe moeten we dat eventueel georganiseerd krijgen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we weten allemaal dat we in een markt zitten die heel snel kan veranderen. De situatie van anderhalf jaar geleden was totaal anders dan vandaag. Dat toont het belang aan van goed te plannen op de lange termijn en uit te gaan van moeilijke momenten, en aan een buffer te bouwen op momenten dat het goed gaat. Vandaar het belang van voldoende kennis te hebben van de cijfers, er voldoende rekening mee te houden en de investeringen erop af te stemmen.

Wat VLAM betreft, we zetten in op heel veel diverse markten. Dat gebeurt via het Belgian Meat Office en het gebeurt ook in samenspraak met de sector. VLAM werkt altijd met de sector zelf, die daar ook in vertegenwoordigd is, en die de nieuwe markten zal aanspreken. China is van belang, maar Vietnam is ook een heel belangrijke partner voor ons. Veelbelovend is dat vorige week de hele sector goed vertegenwoordigd was en dat die onder andere in Vietnam heel wat potentieel ziet.

Mijnheer Vanderjeugd, ik zal u trouwens een lijst bezorgen met alle landen. Er zijn er heel wat. Ik zal die informatie bij VLAM opvragen.

De G30 dan. Diverse acties zijn opgestart. De producentenorganisaties zijn trouwens een van de realisaties van de G30. De sector vond dat hij zich beter moest organiseren. Ik ben blij dat het is gelukt en dat dit eruit is gekomen. Het gaat natuurlijk niet alleen over de producentenorganisaties, er zijn ook nog andere zaken uit gekomen, onder andere het beter opvolgen van marktgegevens. Daar wordt werk van gemaakt. We hebben een volledige website waar al die acties van de G30 op staan, evenals de stand van zaken. Dat gebeurt door onze diensten. Er is ook altijd een soort algemene vergadering, als ik dat zo mag noemen, maar het is niet de juiste naam. Het is een vergadering waar alle spelers rond de tafel zitten om de stand van zaken op te lossen.

Mijnheer Sintobin, onze acties zijn gericht op structurele oplossingen. Dat is belangrijk. Er zijn kortetermijnacties, maar de G30 ging ook over langetermijnacties.

Discussies in verband met de inkrimping leven niet in de hele sector. Een deel van de sector is vragende partij geweest. Het leeft mogelijks wel bij individuele bedrijven, maar de vraag komt niet uit de hele sector. Op het moment dat het beter gaat, leeft die vraag wat minder, wat ook logisch is. Ik heb hier al een paar keer gezegd dat ik niet geloof in de warme sanering, omdat het een heel kunstmatige ingreep is waarbij je Europees geen vat hebt op die markt en een en ander direct wordt ingenomen door andere Europese lidstaten. Als we daarover spreken, moet dat op het Europese niveau gebeuren en dan nog is dat niet de oplossing voor de problemen die zich voordoen. Ik blijf daar geen voorstander van.

We blijven dit goed opvolgen. Het is vooral belangrijk om niet in te dommelen en te zeggen: het is goed, de prijzen zijn beter. Dat is ook de boodschap die u met uw vraag om uitleg hebt willen geven, collega De Meyer: het is nu goed, alles blijft zoals het is en we werken niet verder aan die acties. Dat zou een fout signaal zijn. Het is net op momenten dat het beter gaat, dat je soms wat meer zuurstof hebt om die structurele oplossingen te vinden. Dat doen we uiteraard samen met onder andere de producentenorganisaties die we hebben opgericht, maar ook met alle varkenshouders en alle spelers in de keten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het eens met de minister en de collega's die zeggen dat de afzetmarkt naar China en Vietnam op dit moment uitermate belangrijk is. Maar hou er rekening mee: leg je eieren niet allemaal in dezelfde korf.

Als het economisch moeilijk is in een sector, dan vraagt iedereen maatregelen. Het is bijzonder belangrijk en nuttig om, net als het economisch beter gaat, na te denken over hoe we ons beter kunnen wapenen in de toekomst. Dat is het signaal dat ik vandaag wil geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanhoudende droogte en de gevolgen voor de landbouwsector – 2447 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de voorjaarsdroogte voor de landbouwsector en de blijvende noodzaak voor een brede weersverzekering – 2507 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, de klimatologische lente van 2017 sluit af met neerslagtotalen die ruim onder de normale waarden liggen. Al sinds juli 2016 worden in ons land lage neerslagwaarden waargenomen. In het referentiemeetpunt in Ukkel werd de afgelopen lente slechts 108 millimeter neerslag geregistreerd. Dit is minder dan 60 procent van de normale waarde voor een lenteseizoen. Het KMI maakt zich dan ook zorgen over de aanhoudende droogte en de gevolgen voor een aantal sectoren.

De landbouw is traditioneel een van de sectoren die het meest gevoelig is voor de weersomstandigheden en ook nu is dat niet anders. Er werd dan ook met bijzondere aandacht uitgekeken naar de voorspelde regen op pinkstermaandag en de dag erna. De voorspellingen kwamen niet uit. Buiten wat felle rukwinden heeft het op sommige plaatsen niet of amper geregend. Ook vooruitzichten op een langere regenperiode zijn nog niet voor morgen, volgens weerman Frank Deboosere.

Deze aanhoudende droogte heeft tot gevolg dat de schade bij een aantal gewassen reeds overduidelijk zichtbaar is. Ik noem aardappelen, vlas, granen, maar ook vele andere teelten zoals groenten. Ook de veehouders worden getroffen. De droogte heeft tot gevolg dat de hergroei van het gras na de eerste snede zeer zwak is. Er wordt gevreesd voor tekorten bij de ruwvoedervoorziening en dus de bijkomende noodzaak om ruwvoeder bij te kopen.

Al de opgesomde gevolgen versterken de vraag vanuit de landbouwsector om toch tijdig de procedure van landbouwramp te kunnen opstarten. Minister, via de media hebben we vernomen dat u daartoe de eerste stappen hebt gezet. De sector beseft echter ook dat het weer van de komende dagen zal moeten worden afgewacht, maar ziet toch reeds aanzienlijke schade die deze vraag verantwoordt.

Minister, hebt u al een eerste zicht op de omvang van de schade of is het daarvoor nog te vroeg? We hebben gelezen dat u de procedure tot erkenning als landbouwramp bent gestart. Wat is de stand van zaken? Welke stappen moeten nog worden doorlopen? Hoe lang duurt die procedure nog? Kunt u ons daarover meer informatie geven? Moeten gemeentebesturen eventueel nu al een oproep doen aan de schattingscommissies of is dat te vroeg?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, mijn vraag om uitleg start vanuit dezelfde problematiek, namelijk de droogte. De insteek is wel een beetje anders. De landbouwsector heeft de laatste tijd heel wat meegemaakt: we hadden de junistorm, de vorstschade en nu is het weer de droogte. Ik weet niet of het te maken heeft met de klimaatopwarming of niet, maar het is toch een feit dat de uitzonderlijke weerfenomenen steeds vaker lijken voor te komen en dat de boer daar meestal het eerste slachtoffer van is.

Minister, mijn vraag gaat over de brede weersverzekering. In het regeerakkoord staat dat er moet worden onderzocht of zo'n brede weersverzekering haalbaar is. In de plenaire vergadering van 24 mei hebt u een nieuwe stand van zaken gegeven. U hebt aangegeven dat er subsidies worden uitgetrokken voor de brede weersverzekering, maar dat er niet meteen verzekeringsmaatschappijen in ons land geneigd zijn om de producten te ontwikkelen en aan te bieden.

Dat is natuurlijk niet nieuw. We hebben in 2011 al een gedachtewisseling gehad in deze commissie. Toen werd gesteld dat als er zo'n product wordt ontwikkeld, er natuurlijk ook klanten moeten voor zijn, en dat de boeren toen maar weinig appetijt hadden daarvoor. Misschien is dat nu anders gezien de gebeurtenissen van de laatste jaren.

De heer Desmet van Assuralia gaf verder aan dat de doelgroep eigenlijk nogal beperkt en versnipperd was. Het ging telkens over één sector die getroffen was terwijl de andere sectoren niet wilden bijdragen. Er was geen solidariteit tussen de subsectoren om elkaars risico af te dekken.

In de resolutie die daaropvolgend in mei 2012 werd aangenomen, lees ik dat de regering wordt opgeroepen om "de besprekingen met de private verzekeraars voort te zetten om op het ogenblik van de overheveling van het Landbouwrampenfonds naar de gewesten klaar te zijn met een algemene en gesolidariseerde verzekering voor land- en tuinbouwers tot dekking van schade door extreme weersomstandigheden of andere natuurrampen, dat er binnen een taskforce nagegaan moest worden hoe tools kunnen worden ontwikkeld die garanderen dat de noodzakelijke operationele informatie ter beschikking wordt gesteld van de verzekeraars in het kader van de dekkingen van de schade, en dat de taskforce een onderzoek moest opstarten naar de concrete behoeften van de landbouwers en de voor hen aanvaardbare voorwaarden om in te stappen in een verzekering tot dekking van schade door extreme weersomstandigheden of andere natuurrampen".

Volgens gegevens uit een recente schriftelijke vraag van de heer De Meyer, ondersteunen Kroatië, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Litouwen en Portugal landbouwers in het kader van de tweede pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) tegen schade veroorzaakt door weersfenomenen. De aanpak is niet uniform, en u stelt dat het aandeel van de landbouwers dat zich verzekert in de betrokken lidstaten beperkt is.

We zijn intussen 2017. Ik vraag me af welke vooruitgang inzake de weersverzekering er is geweest sinds 2011, toen de vraag voor de eerste keer is gesteld.

Minister, heeft het KMI intussen al beslist of de droge periode een uitzonderlijk weerfenomeen is?

Welke formule van weersverzekering zou toepasbaar kunnen zijn voor Vlaanderen of, wat voor verzekeraars beter zijn, voor heel België? Hoe lossen de andere EU-landen die ik net heb genoemd, de obstakels op die we in Vlaanderen kennen?

Hebt u recent nog met de verzekeringssector samengezeten om de mogelijkheden te bekijken? Zo ja, wat waren de resultaten van dit overleg?

Bent u van plan om van de boerenorganisaties het door de verzekeraars gewenste engagement van voldoende aankoop van deze verzekeringsproducten door landbouwers, te vragen? Gezien hun positie zijn zij de ideale partner om een lans te breken bij hun achterban en de verschillende subsectoren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de gevolgen van de aanhoudende droogte beginnen steeds zichtbaarder te worden. Voor sommige teelten vrezen wij voor

onomkeerbare schade; voor andere teelten zou neerslag in de nabije toekomst – men spreekt toch van neerslag vanaf zaterdag – nog een oplossing kunnen bieden of tot herstel kunnen leiden.

In sommige gevallen is berekening een oplossing, maar dat is niet voor alle percelen of teelten mogelijk of haalbaar. Zoals u weet, hebben de gouverneurs in sommige provincies terecht beslissingen moeten nemen over beperkingen of een verbod op het beregenen.

Op 9 juni hebben we de koe bij de hoorns gevat en hebben we beslist om een vooronderzoek op te starten. Ik heb hier al een paar keer uitgelegd hoe het Landbouwrampenfonds werkt. Men moet aan een aantal voorwaarden voldoen voor men een vergoeding kan krijgen. Dat vooronderzoek bestaat uit twee fasen. In eerste instantie wordt aan het KMI gevraagd of het om een uitzonderlijke droogtesituatie gaat met een terugkeerperiode van minstens twintig jaar. Het KMI is bezig met die analyses die tegen volgende week klaar moeten zijn. We hebben dezelfde aanpak gehanteerd met de vorst in de maand mei.

Indien uit het rapport van het KMI blijkt dat er sprake is van uitzonderlijke droogte, wordt in de tweede fase aan de lokale besturen gevraagd om de schade op hun grondgebied te ramen. Wanneer de totale schade meer dan 1,24 miljoen euro bedraagt met een gemiddelde van minstens 5580 euro per schadelijder, dan komt het in aanmerking voor een erkenning als landbouwrampe.

Zodra er meer nieuws is, zullen wij daarover communiceren en opdracht geven om de schade op te meten. Maar op dit moment hebben we nog geen zicht op de grootteorde. Er zijn organisaties die zelf al een aantal schattingen hebben gemaakt, maar ze geven zelf aan dat dit eigenlijk momenteel niet echt mogelijk is.

Wat een algemene verzekering betreft – en dat heb ik hier al meermaals gezegd – geloof ik helemaal in een brede weersverzekering voor de landbouwsector. Er zijn voordelen en nadelen aan een dergelijk systeem, maar ik geloof er wel in. Het algemeen Rampenfonds en het Landbouwrampenfonds zijn noodfondsen, en daar zijn een aantal nadelen en beperkingen aan verbonden. Zo is de schadevergoeding daar geplafonneerd. Men krijgt geen vergoedingen wanneer er minder dan 30 procent schade is op teeltniveau, en de reële schade wordt altijd maar deels vergoed, voor 80 procent.

Uit meerdere overlegmomenten met Assuralia, de koepel van de Belgische verzekeringsmaatschappijen, is gebleken dat er weinig aandacht en interesse is om een dergelijke specifieke verzekering alleen voor Vlaanderen in te richten. Onze markt is immers te klein. Het moet natuurlijk ook winstgevend zijn om zoiets op te zetten. Men is ook vaak in heel België actief, en in tegenstelling tot Vlaanderen heeft het Waalse Gewest niet de intentie om de ontwikkeling van private verzekeringen te ondersteunen.

Het is ook zo dat weersverzekeringspolissen zeer complexe producten zijn die dure expertise en kennis vergen. De ontwikkel- en beheerkosten en de verzekeringspremies van de verzekeringsmaatschappijen liggen hoog. Zij vrezen dan ook dat dit niet winstgevend zal zijn. Verzekeraars moeten ook dure herverzekeringscontracten afsluiten omdat de weersrisico's systemisch zijn. Dat wil zeggen dat als er iets gebeurt, vrijwel altijd een grote groep verzekerden getroffen zal zijn. Dat kan je dus niet vergelijken met bijvoorbeeld een brandverzekering of een autoverzekering.

Een dergelijke verzekering is dus niet echt winstgevend, maar ik heb wel de intentie om een subsidieregeling uit te werken om een deel van de premies voor wie zich wil verzekeren, te subsidiëren. Men kan zich dan eventueel ook nog bij een buitenlandse verzekeringsmaatschappij aansluiten. In Nederland zijn er wel

verzekeringsmaatschappijen actief. Er zijn een tweetal buitenlandse spelers die eventueel interesse hebben om hun activiteit uit te breiden naar Vlaanderen.

Zodra het decreet over het Landbouwrampenfonds en het uitvoeringsbesluit zijn aangenomen, zal die subsidieregeling er ook komen.

Het klopt dat er in 7 van de 28 lidstaten een vorm van weersverzekeringsproducten op de lokale markt beschikbaar is, maar daaruit mag niet worden geconcludeerd dat de landbouwers zich in die lidstaten tegen alle weersrisico's kunnen verzekeren. Verzekeringspolissen zijn individuele contracten tussen de verzekeraar en de verzekeringnemer en er kunnen dus grote verschillen zijn over wat al dan niet wordt vergoed bij schade.

Het is ook niet zo dat de buitenlandse voorbeelden onverdeelde succesverhalen zijn. Op de Nederlandse verzekeringsmarkt is er al sinds 2006 een weersverzekeringspolis beschikbaar. Tien jaar later, dus in 2016, was er 78.000 hectare landbouwareaal verzekerd. Ten opzichte van het totale Nederlandse landbouwareaal is dat slechts 4 procent. Het is dus niet omdat men dat aanbiedt, dat plots ook iedereen zich gaat verzekeren en alle problemen opgelost zijn. Men zal daarnaast ook altijd een systeem moeten hebben zoals het Landbouwrampenfonds.

We blijven de situatie op de voet volgen. We blijven ook binnen onze andere bevoegdheden vanuit water, volop inzetten op het zoeken naar alternatieven vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), maar ook in samenwerking met universiteiten wordt sterk ingezet op alternatieven. Aquafin doet daar onderzoek naar en de VMM zorgt dat er heel goede linken zijn, bijvoorbeeld met de diensten van professor Verstraete in Gent. Zij hebben een mooi rapport gemaakt met aanbevelingen om goed gewapend te zijn tegen de droogte, en daar zijn wij ook volop mee aan de slag. Zelfs in tijden zonder droogte waren wij al bezig met die voorbereidingen.

Je ziet op het terrein ook wel al heel mooie voorbeelden. Bijvoorbeeld in de sier-teelt wordt er toch al heel veel gewerkt met grijswater en gesloten circuits, om het waterverbruik op die manier ook sterk te reduceren. In de ene sector is dat al gemakkelijker dan in de andere, dat moeten we weten, maar ook daar blijven we dus zoeken naar alternatieven en inzetten op onderzoek en ontwikkeling om alternatieven aan te reiken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, op korte termijn, wat het al dan niet erkennen als landbouwramp betreft, heb ik begrepen dat de sector nog even geduld moet hebben, dat u dat verder zeer alert zult opvolgen en onmiddellijk zult communiceren zodra er nieuws is. Op lange termijn is er de begrijpelijke vraag naar de weersverzekering. Ik heb u daar trouwens ook reeds schriftelijke vragen over gesteld, waar de collega naar heeft verwezen. Men moet echter natuurlijk met drie partijen zijn: de land- en tuinbouwsector, de verzekeringssector en de overheid. Ik begrijp uit uw antwoord dat u bereid bent een subsidie ter beschikking te stellen voor zij die een verzekering afsluiten. U verwijst ook naar Nederland. Ik weet dat in mijn regio heel wat fruitbedrijven en serrebedrijven reeds een verzekering hebben bij Nederlandse bedrijven.

Ik wil u nog meegeven dat waterbuffering en beregeningsinstallaties bij droogteperiodes heel belangrijk zijn voor de sector. Misschien is het goed dat men beter wordt geïnformeerd over wat de mogelijkheden ter zake zijn, via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), want ik hoor toch wel in het veld dat niet altijd bij iedereen de volledige informatie ter beschikking is.

Ik wil afsluiten met een algemene beschouwing. De land- en tuinbouwsector zorgt met zijn 600.000 hectare voor waterbuffering: regenwater kan daar worden gecapteerd

voor grondwater. Aldus is de sector eigenlijk een zeer groot leverancier van grondwater. Dat ze verwachten dat er nu ook met hen enige solidariteit is, lijkt me niet abnormaal, integendeel.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik vind het een beetje jammer dat u zei hier niks nieuws te zullen vertellen over de weersverzekering, want dat wijst er een beetje op dat ter zake ook niet veel vooruitgang is geboekt. Ik ben wel zeer blij dat u herbevestigt dat u erin gelooft, dat u diverse keren overleg hebt gepleegd en dat u echt wel de intentie hebt om een subsidieregeling uit te werken voor landbouwers die zich daar eventueel bij zouden willen aansluiten. Ik herhaal echter mijn pleidooi: ook de landbouworganisaties hebben een taak als het gaat over het bewegen van de sector en de diverse subsectoren om daarin mee te gaan. Ik onthoud ook dat het de schuld van de Walen is. Ik zeg dat natuurlijk altijd eens graag. In Wallonië leeft dat probleem blijkbaar niet, en daar heeft men geen enkele intentie wat dat betreft. Dat is natuurlijk een beetje jammer, want dat maakt inderdaad dat de verzekeringssector zich op Vlaanderen moet richten, en dan snap ik het wel het probleem dat de markt te klein is. Vandaar ook mijn vraag: hebt u overleg gehad over de problematiek met uw Waalse collega, en is daar misschien enige beweging in te krijgen, is die misschien toch te overtuigen om mee te doen met die verzekering? Als straks in Wallonië de problemen misschien ook groot zijn, dan zullen ze immers misschien plots wel steun willen of steun zoeken. Het moet dus misschien toch maar eens van twee kanten komen, zodat er overleg mogelijk is om te bekijken om dat voor alle boeren in België te doen, als het op die manier zou moeten gaan.

Nu weet ik niet of het een optie is en of u persoonlijk al contact hebt gehad met de Nederlandse verzekeraars. Is er, in afwachting van een eventueel overleg met uw Waalse collega en de witte rook die daar zou komen, de mogelijkheid om vanuit Vlaanderen mee aan te sluiten bij het systeem in Nederland? Nu begrijp ik dat het ook daar maar een zeer klein deel is van de sector dat zich aansluit. Dat kan misschien voor hen ook een opportuniteit zijn om hun markt een beetje te vergroten en de risico's een beetje te spreiden.

Naast al die overlegmomenten is het misschien ook wel nuttig om dit op Europees niveau te gaan bekijken. Er is immers altijd wel ergens in Europa een regio waar er een probleem is. Mochten we kunnen gaan naar een systeem op Europees niveau, met Europese middelen voor de Europese landbouwer, dan zou dat misschien wel eens de oplossing kunnen zijn, in plaats van een beetje te moeten blijven aanmodderen, zoals we vandaag doen. Dan hebben we immers een zeer grote markt, gesteund met Europese middelen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, ik treed de vragen van de collega's uiteraard bij, maar voor ik mijn betoog houd, wil ik erop wijzen dat we de oorzaak niet uit het oog mogen verliezen. Ons klimaat wijzigt heel sterk, en dat heeft gevolgen voor de landbouw. We moeten in dit huis, in andere commissies misschien, zeker de nodige aandacht blijven hebben voor de klimaatwijziging, en ook inspanningen doen die het klimaat ten goede komen, zodat we niet telkens moeten interveniëren wanneer het klimaat gevolgen heeft voor onze landbouw.

In de vorige legislatuur was het debat ook al gaande. Toenmalig collega Callens en huidig collega Peeters hebben toen een voorstel van resolutie over die noodweerverzekering ingediend, maar toen was er nog niet zo veel animo bij zowel landbouwers als verzekeraars om daaromtrent iets te doen. Ik merk dat vandaag de animo er wel is bij de landbouwers, maar, zoals u zelf aangeeft, bij de Vlaamse verzekeringssector niet. Ik geloof dat het niet een of-ofverhaal is, maar een

en-enverhaal. Het Landbouwrampenfonds is heel belangrijk, maar dat kan worden aangevuld met private verzekeringen. Qua rampen zijn er in 2016 6300 aanvragen geweest, voornamelijk met betrekking tot waterschade. Tot op vandaag is 20 procent in behandeling en zijn een 100-tal dossiers afgewerkt, waarvan 36 een toekenning hebben gekregen. Dat is voor 660.000 euro aan uitkeringen. Per bedrijf is dat toch een gemiddelde uitbetaling van 18.000 à 20.000 euro. Dat is natuurlijk niet niks voor een gemiddeld landbouwbedrijf dat daarop rekent. Het systeem van het Landbouwrampenfonds werkt dus, maar dit is ook niet oneindig. Het lijkt me dus ook belangrijk om dat hand in hand met de verzekeringssector, misschien met name de Nederlandse verzekeringssector, te bekijken en daar aandacht voor te blijven hebben.

Minister, het doet me goed om van u te horen dat u gesprekken met Assuralia, met de verzekeringssector hebt gehouden, en dat u dat zeker niet opgeeft. Het is belangrijk dat de landbouwsector zelf daar ook het nut van blijft inzien. Ook sensibilisering bij landbouworganisaties zal nog altijd heel belangrijk zijn. Als het gaat over die subsidieregeling, dan hebt u het over de Europese middelen waarin u voorziet als tegemoetkoming bij polissen in het kader van PDPO II (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling), als ik het goed begrijp.

Het is ook misschien niet oninteressant om in deze commissie, in het kader van de hervorming van het GLB na 2020, een hoorzitting te houden, misschien in het volgende werkjaar, over de risicobeheersing en de evaluatie daarvan. Het zou zeker niet slecht zijn om dat in deze legislatuur te doen, met het oog op 2020 en in het licht van de hervorming van het GLB.

Concreter over de droogte nu, ik heb me laten vertellen dat er in 1976 de mogelijkheid was voor land- en tuinbouwers om kosteloos droogtekredieten af te sluiten met een betalingstermijn van vijf jaar en zonder interest. De bank voorzag in dat krediet voor landbouwers die in liquiditeitsproblemen geraakten, en de interest werd gedragen door de overheid. Het is misschien een mogelijkheid, als volgende week inderdaad blijkt dat de aanhoudende droogte als ramp kan worden erkend, met alle elementen ook van het KMI, om landbouwers die echt liquiditeitsproblemen hebben, te kunnen voorzien van droogtekredieten. Misschien zult u daar niet meteen op kunnen antwoorden.

De droogte is toch wel een zeer specifiek en prangend probleem. Sommige landbouwers gaan de grondwaterwinning gebruiken om hun akkers te irrigeren. Als ze hun akkers kunnen irrigeren, zullen ze waarschijnlijk niet zo veel schade lijden, en dus, als dat als ramp wordt erkend, geen tegemoetkoming van het Landbouwrampenfonds kunnen krijgen. Misschien is het nuttig om eens te bekijken of er specifiek voor 2017 in gesprek met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) iets kan worden gedaan aan die hoge kosten van die grondwaterwinning.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, wees gerust, ik zal iets korter zijn dan collega Vanderjeugd. Ik ben ook geen wetenschapper, zoals collega Vanderjeugd, dus ik weet absoluut niet met zekerheid of de huidige droogte te maken heeft met de klimaatopwarming. Ik denk dat er in de vorige honderden jaren ook uitzonderlijke periodes van droogte zijn geweest. *(Opmerkingen van Herman De Croo)*

Maar ook nog vroeger, mijnheer De Croo. Dat weet u misschien nog, ik misschien iets minder. Toen was er eigenlijk nog geen sprake van klimaatopwarming. Nu gaan stellen dat alles te maken heeft met de klimaatopwarming, bekt natuurlijk goed. Dat is een beetje in. Iedereen gebruikt te pas en te onpas de klimaatopwarming.

Wat de weersverzekering betreft, collega Engelbosch: ik ben niet zo thuis in dit dossier, maar ik kan me goed voorstellen dat dat niet zo evident is, noch voor de

verzekeraars, noch voor de verzekerden, omdat je natuurlijk met een kostprijs zit en verzekeringsmaatschappijen geen producten op de markt gaan brengen waar ze niet aan kunnen verdienen. Het is natuurlijk de hoogte van het risico die een grote rol speelt. Een weersverzekering op Europees niveau lijkt mij ook niet evident, omdat we natuurlijk met verschillende types van landbouw en verschillende types van weer te maken hebben. Dat lijkt mij ook heel moeilijk. Maar het is wel de moeite waard om te proberen.

Ik wil me aansluiten bij de vraag van collega De Meyer. De huidige situatie, en dan vooral in mijn provincie West-Vlaanderen, is bijzonder erg. We hebben het hier over een landbouwramp. Ik sta volledig achter de erkenning als landbouwramp en ik hoop dat het zover komt, maar natuurlijk zitten we met de problemen die er nu zijn en moeten we proberen om daar toch nog iets aan te doen, los van het erkennen van de landbouwramp. In uitzonderlijke situaties moeten we ook durven uitzonderlijke maatregelen te treffen, vandaar dat ik gisteren al een persbericht heb verspreid, maar dat is natuurlijk niet opgepikt. Er zijn plaatsen in West-Vlaanderen, in het IJzerbekken en dergelijke, waar geen water meer mag worden opgepompt, maar er zijn wel nog plaatsen in West-Vlaanderen, bijvoorbeeld het kanaal Roeselare-Ooigem, waar voorlopig wel water mag worden opgepompt. Waarom kunnen we bijvoorbeeld niet de civiele bescherming, de brandweer en eventueel zelfs – al lijkt mij dat in de huidige omstandigheden niet zo wenselijk – het leger inschakelen, om elders in Vlaanderen en West-Vlaanderen water op te pompen en het te brengen naar waar het water het meest nodig is? Ik denk toch dat zeker in West-Vlaanderen die mogelijkheid onderzocht moet worden.

Ik heb daar nu niets van gehoord, maar gisteren lanceerde Aquafin ook het voorstel om gebruik te maken van gezuiverd afvalwater. Er werd gezegd dat het zelfs mogelijk was om tijdelijke lozingspunten te installeren op bepaalde plaatsen, waardoor landbouwers gebruik zouden kunnen maken van het gezuiverde afvalwater om hun akkers te besproeien.

Een laatste punt is iets voor in de verre toekomst en misschien ook in een andere commissie. U weet dat er een onderzoek loopt – het hele systeem staat wel nog in zijn kinderschoenen – rond de ontzilting van het zeewater. Dat is een heel duur proces, lijkt mij. Maar als we wat verder in de toekomst kijken, moeten we alle opties openhouden. Ik weet dat bijvoorbeeld in het Midden-Oosten die techniek al heel veel wordt toegepast. Ik geef dat maar gewoon mee, want dat is ongetwijfeld een debatje voor in een andere commissie.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Collega Sintobin, het spijt mij, maar ik moet toch collega Vanderjeugd bijtreden. We kunnen toch niet meer ontkennen dat het tempo waarop we met allerlei extreme klimaatomstandigheden geconfronteerd worden, de laatste tijd enorm toeneemt? We hebben de extreme wateroverlast, we hebben storm, we hebben nachtvorst, en nu hebben we extreme droogte. Er is dus toch wel effectief een probleem met het klimaat. Laten we beginnen met dat toe te geven en daar ook aan te werken.

Minister, uiteraard steun ik de vragen wat de erkenning als landbouwramp betreft. Ik heb begrepen dat we daar volgende week, alleszins wat de analyse van het KMI betreft, uitsluitsel over zullen krijgen.

Uiteraard zijn we allemaal voorstander van die brede weersverzekering. De fruitteilers hebben een vorm van weersverzekering, maar dan een hagelverzekering. Dat is natuurlijk geen brede verzekering, maar specifiek voor hagel. Ik heb gisteren nog met een fruitteiler gesproken, en die zegt dat een moderne fruitteiler niet meer zonder een hagelverzekering kan. Of je moet natuurlijk heel grote hagelnetten gaan installeren, maar dan moeten die ook wel al je percelen kunnen afdekken.

Misschien kan dat een basis vormen om uit te breiden tot een brede weersverzekering. Dat is maar een idee dat mij te binnen valt. Ik weet niet of het zo evident is.

Tot slot is er de captatie van het water. Uiteraard is er veel solidariteit bij de landbouwers, maar op een zeker moment is het kritische niveau van de waterlopen ook bereikt. Dan kan dat jammer genoeg ook geen oplossing meer bieden. En misschien, collega Sintobin, zal op lange termijn dan de Noordzee de oplossing zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Meyer, u vroeg of we de waterbuffering en de beregening niet beter bekend kunnen maken, maar we doen dat volop. Het toeval wil dat al maanden gepland is dat er vanavond een informatievergadering plaatsvindt over beregening en waterbevoorrading op landbouwbedrijven. Je ziet dat onze diensten daar volop op inzetten. Dat zijn van die infovergaderingen die zij organiseren. Natuurlijk wordt de inhoud vanavond nog een beetje meer aangepast aan de specifieke situatie nu, met de droogte. Wij hopen dat er veel volk aanwezig zal zijn. Er is ook een praktijkgids opgemaakt. Die is ter beschikking van de landbouwers. Hoe meer we dat bekend kunnen maken, hoe beter dat is.

Wat de verzekering betreft: we zijn vaak in gesprek met onze collega's over de taalgrens. Ik heb niet gezegd dat het hun schuld was, het is vooral de sector zelf die niet geïnteresseerd is. Ik kan hen ook niet dwingen, het is een private sector. Ik kan een sector niet dwingen om een product op de markt te brengen. We kunnen daarover in overleg gaan, we kunnen dat vragen, maar als zij zeggen dat het niet rendabel is en ze willen het niet doen, dan stopt het natuurlijk.

Collega Vanderjeugd, ik denk dat u een beetje fout bent met wat u daarnet zei. U vertelde over het feit dat het lang duurt voor landbouwers vergoed worden, maar dat heeft helemaal niets te maken met het landbouwrampenfonds. Het is het algemene rampenfonds, dat onder de bevoegdheid van de minister-president valt, minister Bourgeois. Dat gaat over een algemene ramp en de uitbetaling daar. Een landbouwramp gaat enkel over schade aan landbouw. Dan valt het onder een landbouwramp.

Kunnen we binnen de EU algemeen naar zo'n weersverzekering vragen? Dat is zeker iets dat wij meenemen in de algemene bespreking voor de herziening van het GLB, want het gaat hier over preventie en risicobeheer. Dat zijn ook de thema's die daar behandeld worden.

Subsidies voor verzekeringspremies worden inderdaad gefinancierd vanuit Vlaanderen en Europa. Dat past binnen het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). De andere maatregelen die we kunnen nemen – u haalde het voorbeeld van de kredieten aan – zijn zaken die we nog moeten bekijken op het moment dat we weten wat de schade en de situatie zijn. Toen de marktsituatie slecht was, hebben we trouwens ook zoiets aangeboden als een overbruggingskrediet. Dat zijn zaken die wij altijd willen bekijken, maar ik denk dat het nu nog te vroeg is om daarop vooruit te lopen. We moeten eerst een goed zicht hebben op de situatie.

Collega Sintobin, u zegt dat ik het niet over Aquafin gehad heb, maar ik heb het daar eigenlijk wel over gehad. Ik heb gezegd dat wij heel veel inzetten op onderzoek en ontwikkeling voor alternatieven. Aquafin is er daar een van. Dat biedt ook aan om nu met een aantal proefprojecten te starten. Men is daar trouwens al volop mee bezig. Dat is allemaal opgestart op het moment dat we ons aan het voorbereiden waren op veranderende klimatologische omstandigheden. Het is niet zo dat wij nu pas in gang schieten. Dat zijn allemaal zaken die al volop worden uitgetest. Wij bouwen die expertise ook volop op.

Kunnen wij ergens bijspringen in bijkomende kosten? Ook dat is iets dat we later moeten bekijken. Ik vind dat een heel dubbele vraag, collega Vanderjeugd. Aan de ene kant geven wij het signaal dat we voldoende bewust met onze watervoorraad moeten omgaan, ook onze grondwaterlagen, die zeer schaars zijn. Daarom hebben wij inderdaad gezegd dat we op plaatsen waar grondwater wordt opgepompt, waar schaarste is, de heffing hoger gaan leggen dan op plaatsen waar die schaarste er niet is – dat is gisteren trouwens goedgekeurd in de commissie Leefmilieu – juist om onze watervoorraad in de toekomst te verzekeren. Als we nu het signaal geven 'het gaat moeilijk, we gaan die heffingen naar beneden halen, je moet minder betalen, en pomp maar naar hartenlust op', dan steken we onszelf én de landbouwsector als eerste sector in de problemen. Ik vind dat dus een heel dubbele vraag, waar ik niet zomaar eenduidig op kan antwoorden, omdat ik heel veel schrik heb dat als we dat doen, we weer het signaal geven dat water bij ons iets is dat je oneindig overal maar kunt oppompen en dat we niet in de problemen komen.

Ik herinner mij nog zeer goed, toen ik in 2010 een oproep heb gedaan voor het zuinig en bewust omgaan met onze grondwaterlagen, dat daar wat smalend over gedaan werd door de industrie: 'Waar komt de minister nu mee af?' Vooral in West-Vlaanderen zei de voedselindustrie: 'Wat zegt de minister nu, dat we voorzichtig moeten omgaan met die grondwaterlagen?' Nu zien we waarom die oproep toen ook gelanceerd is, omdat het ook wel nodig is, omdat inderdaad alles erop wijst dat wij daar op een verstandige manier mee moeten omgaan. En wat is de oplossing? Sommige sectoren hebben die grondwaterlagen nodig, maar andere kunnen inzetten op alternatieven. En daar moeten wij een antwoord op bieden, met het onderzoek en de ontwikkeling die we doen, samen met al onze expertise die er is op het terrein. Ik denk dan aan de samenwerking, die ik daarnet heb genoemd, met een aantal universiteiten die daar ook volop op inzetten.

Waarom besliste de gouverneur van West-Vlaanderen dat er geen water meer mocht worden opgepompt uit de waterlopen om te beregenen? Dat heeft er alles mee te maken dat dit cruciaal is voor de bevoorrading van het drinkwater. In West-Vlaanderen wordt het drinkwater bevoorraad uit die oppervlaktewateren en waterlopen. Indien daar massaal water uit zou worden gepompt, zou de bevoorrading van het drinkwater in de problemen komen. Die maatregel moest dus worden genomen. Op andere plaatsen is dat niet zo. Het heen en weer rijden met brandweerwagens lijkt mij ook een heel drastische maatregel, die niet zo evident is. Daarmee kom je op een andere plaats ook weer in de problemen.

Nogmaals, we zijn bereid om over alles te praten en om al onze beschikbare expertise ter beschikking te stellen. Onze diensten doen dat trouwens al. Er is ook Waterinfo.be, dat ter beschikking wordt gesteld door de Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM). En er is Aquafin, dat die diensten al heeft aangeboden. Wij blijven de situatie op de voet volgen. Specifiek voor de landbouw zullen wij volgende week al meer zicht hebben op de uitzonderlijke situatie en de verdere aanpak van het Landbouwrampenfonds.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik herhaal, minister, dat we op korte termijn uitkijken naar uw communicatie zodra u meer informatie hebt gekregen van het KMI. Collega's, op langere termijn is het voor iedereen duidelijk dat er een structurele oplossing moet komen. Vandaag moeten we niets uitsluiten. Het lijkt mij evident dat we ons in deze commissie over verschillende mogelijkheden verder zullen informeren, zodat we met meer kennis van zaken suggesties en aanbevelingen kunnen formuleren ten aanzien van de minister en de regering.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, dank u voor de antwoorden. Iedereen erkent hier dat die brede weersverzekering niet evident zal zijn. Maar het is niet omdat iets niet evident is, dat het onmogelijk is. Ik roep dus op om daarop te blijven inzetten.

Wij kunnen ons inderdaad, mijnheer De Meyer, daarover informeren. Maar over de mogelijkheden en de knelpunten zijn we ons al vanaf 2010 of 2011 aan het informeren. Het wordt tijd om dit door te drukken.

Minister, dat het de schuld van de Walen is, dat heb ik bij wijze van boutade gezegd. Dat begrijpt u wel, natuurlijk.

Voor de rest kunnen wij enkel hopen dat ook deze ramp als landbouwramp kan erkend worden en dat het zeer snel gaat regenen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het erkennen van de late nachtvorst in april als landbouwramp – 2471 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, ik heb niet veel inleiding nodig. U hebt net nog aangehaald welke de voorwaarden zijn voor een erkenning als landbouwramp.

Het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) heeft alleszins al erkend dat het karakter van de nachtvorst uitzonderlijk was. Ondertussen hebben de lokale besturen de eerste schade geraamd. De dossiers moesten tegen 10 juni worden overgemaakt. Dan zouden we kunnen zien of voldaan is aan de andere voorwaarde: dat het totale schadebedrag meer dan 1,24 miljoen euro bedraagt en er gemiddeld 5580 euro per schadedossier wordt gehaald.

Minister, hoeveel dossiers hebt u ontvangen? Werden het plafond van 1,24 miljoen euro en het gemiddelde van 5580 euro per schadedossier gehaald? Wat is het totale bedrag van de eerste raming? Kunt u een overzicht geven van het aantal dossiers en de geschatte schade per gemeente? Dat laatste moet u uiteraard niet mondeling doen, dat kan ook schriftelijk.

Het KMI heeft het uitzonderlijke karakter niet voor alle Vlaamse gemeenten vastgesteld. Voor 83 gemeenten werd die erkenning niet gegeven. Ik kan mij voorstellen dat ook daar wel degelijk dossiers werden ingediend. Zijn er ook dossiers uit de 83 Vlaamse gemeenten die niet werden erkend door het KMI? Wat zal daar specifiek mee gebeuren?

Wat is het verdere verloop van de procedure? Gaat de Vlaamse Regering, als aan de voorwaarden is voldaan, overgaan tot erkenning van de nachtvorst als landbouwramp?

– Jos De Meyer treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Robeyns, van de 226 steden en gemeenten die op de KMI-lijst stonden – want er was een verschil – hebben er tot nu toe 114 aangegeven dat er vorstschade is opgetreden. Van de 82 steden en gemeenten die niet op de KMI-lijst stonden, zijn er momenteel schademeldingen vanuit 31 steden en gemeenten. Er is nog maar één keer vorstschade erkend als landbouwramp. Dat

was in de winter van 1985-1986. Toen besliste de Federale Regering om aan gemeenten die geografisch niet onder die uitzonderlijke omstandigheden vielen de schade toch te vergoeden. Zoals ik ook al in de plenaire vergadering heb gezegd, is het mijn intentie om aan de leden van de Vlaamse Regering voor te stellen om ook hier alle gemeenten waar schade is opgetreden op te nemen. Ik zal dat voorstellen aan de Vlaamse Regering, maar het zal door de voltallige Vlaamse Regering beslist moeten worden.

Het dossier wordt volop voorbereid. Op basis van de gegevens die zijn binnengekomen, zullen we dan ook de totale schade kunnen berekenen. Het zal uiteindelijk de Vlaamse Regering zijn die daarover moet beslissen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, het is alleszins positief om te horen dat u de regering zult aanbevelen om die dossiers te erkennen uit de 82 gemeenten waar het KMI de erkenning niet heeft gegeven. Ben ik dan te snel met mijn vraag naar de exacte bedragen van de globale geraamde schade? Uiteindelijk was dat mijn belangrijkste vraag. Wordt het plafond van de 1,24 miljoen euro bereikt? Op basis van het aantal gemeenten kan ik mij voorstellen van wel.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Minister, u hebt geantwoord op een vraag die ik in de plenaire vergadering van 24 mei heb gesteld. Ik ben tevreden dat u uw statistieken hebt kunnen verfijnen. Ik noteer dat u daarnet zei dat van de 226 gemeenten die theoretisch in aanmerking zouden kunnen komen er al 114 schadedossiers hebben voorbereid of ingediend, maar dat van de 82 andere, die niet door het KMI werden erkend, er al 31 een schadedossier hebben ingediend. Voorzitter, u weet ook zeer goed dat die evaluatie moeilijk is. Ik heb het voorbeeld van Herkede-Stad, waar het tot -7,2 graden blijkt te hebben gevoren, maar dat niet op de lijst staat van de 82 – terwijl we weten dat door de vorst kersen zijn vernietigd, dat de appeloogst grotendeels is getroffen, en 50 procent van de peren.

Ik heb twee beschouwingen die mij intrigeren en waarbij u ons misschien kunt helpen.

De datum voor dewelke de eerste schaderaming, die maar kan worden gemaakt als de oogst er is, moet worden ingediend, verscherpt. Dat moet nu 14 juli zijn. Men meldt mij dat vroeger, in de oudere tijden, toen de gemeenschappen en de gewesten niet bevoegd waren voor die materie, dergelijke data niet bestonden. Het is misschien wat te krap om voor die datum al die schadedossiers in raming binnen te krijgen.

De heer De Meyer en de heer Engelbosch zegden het al: bij de samenvoeging van de twee schadebronnen, het vriesweer en de droogte, moet men ervoor opletten niet in een papiermolen terecht te komen. De diensten moeten daar zeer helpend en oordeelkundig optreden, om die twee samen te voegen als ze er zijn, en uit elkaar te houden als het nodig is.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik ben heel blij dat u zo uitdrukkelijk zegt dat die 31 gemeenten waar volgens het KMI geen uitzonderlijke weersomstandigheid kon worden vastgesteld, ook zullen worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Ik denk dat de leden van de Vlaamse Regering in eer en geweten een goede beslissing zullen nemen, want het is toch duidelijk dat wanneer er schade is aan het fruit – en het gaat hoofdzakelijk over fruit – dit enkel en alleen veroorzaakt kan zijn door die vorst. In combinatie natuurlijk met, zoals de heer De Croo zei, de voorafgaande warmte, waardoor de bloei mogelijk te beschadigen was. Het is zeker nodig om dit te doen. Ik geloof ook in de goede wil van uw collega's in de

Vlaamse Regering, minister. Zij zullen een verstandige beslissing nemen en ook die gemeenten mee opnemen. Als er geen vorst is, kan er ook geen schade zijn.

Tweede vraag: wanneer denkt u dat de procedure verder zal lopen? We hebben nu het advies van het KMI. Ik veronderstel dat daar specifiek, ook voor een landbouw-ramp, een voorafgaand advies van Europa nodig is. Dat kan leiden tot enige vertraging. Wat is volgens u een realistische timing om te komen tot een definitieve erkenning, waarna de dossiers zullen moeten worden ingediend binnen de gestelde termijn?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Ik ben blij met die vraag van mijn collega. We hebben het daarnet nog over gehad, het is vandaag voorbarig om te verwachten dat kan gezegd worden wat de concrete bedragen zullen zijn. We moeten wachten en de procedure laten lopen. We zijn allemaal wel blij dat het KMI de eerste stap heeft gezet en heeft bevestigd dat het een uitzonderlijke weersomstandigheid is.

Wat betreft de oproep van de heer De Croo, moeten we ervoor opletten dat er geen dubbel verhaal ontstaat. Minister, dat is ook een oproep voor u: een landbouwer moet vergoed worden voor de schade die hij lijdt, maar als iemand in aanmerking komt voor de vorstschade en tegelijk voor de droogte, moeten we toch oppassen dat er geen dubbele dossiers in zitten, van dezelfde landbouwer, voor dezelfde gewassen en dat dit niet leidt tot dubbele betalingen. We moeten daar juist in handelen.

Ik heb nog één vraag. U hebt een brief gestuurd naar de lokale besturen waarin u de procedure hebt uitgelegd en de te volgen stappen hebt beschreven. Hebt u daar feedback van gekregen? Vangt u signalen op dat dit hier en daar niet goed begrepen wordt of loopt het lokaal wel zoals het zou moeten lopen?

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Mijn vraag gaat specifiek over die 82 gemeenten, die niet op de lijst voorkwamen, maar waarvan nu toch 31 steden en gemeenten dossiers hebben ingediend, wat door u positief wordt onthaald. De heer De Croo heeft het perfect aangehaald. In Herk-de-Stad is er een erkend weerstation, dat een temperatuur van -7,2 graden Celcius heeft vastgesteld. Hoe komt het dat dit niet op de lijst van het KMI voorkomt? Als er in andere gemeenten erkende weerstations zijn die misschien ook temperaturen hebben vastgesteld die duidelijk onder het vriespunt zaten, terwijl die gemeenten niet op de lijst voorkomen, kunt u dan na gaan of in de toekomst al die gemeenten waar er erkende weerstations zijn, minstens ook op die lijst van het KMI kunnen worden opgenomen?

Jos De Meyer (CD&V): Wat betreft de metingen die gebeuren door het KMI en die vallen onder de bevoegdheid van minister-president Bourgeois, heb ik in het verleden al een pleidooi gehouden om te overwegen of het aantal meetstations niet moet worden uitgebreid. Er zijn fusiegemeenten met een uitzonderlijk grote oppervlakte. De temperatuur of de neerslag aan één zijde van de grote fusiegemeenten is niet altijd dezelfde als aan de andere zijde.

Minister, ik heb begrepen dat er dossiers zijn uit 31 gemeenten die niet erkend zijn door het KMI. Ik begrijp dat de verdere afhandeling van die dossiers niet uitsluitend uw verantwoordelijkheid is, maar die van de gehele Vlaamse Regering. Ik meen wel te hebben begrepen dat bij alle fracties die aanwezig zijn in deze commissie, zowel van de meerderheid als van de oppositie, dezelfde bezorgdheid weerklinkt. Ik hoop dat de collega's die er hier voor pleiten, dat ook nog eens zullen herhalen bij hun eigen ministers.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is veel te vroeg om de schade te kunnen begroten. Mevrouw Robeyns, ik kan daar niet op vooruitlopen zolang we niet over een volledige inventaris beschikken. Mijnheer de Croo, we moeten de eerste raming hebben om de procedure verder te kunnen laten lopen. De tweede definitieve raming komt dan bij de oogst zelf en dat zal voor heel wat van die teelten dan in augustus zijn. We zijn in dit verband gebonden aan een strakke timing. Ik ben het met u eens dat we de administratieve rompslomp zoveel mogelijk moeten beperken, maar we moeten er ook voor zorgen dat het over correcte en goede dossiers gaat en dat daar voldoende controle op is.

Mijnheer Dochy, wat de procedure betreft, wordt het dossier zelf nu opgemaakt. Het is mijn intentie om dat nog voor het zomerreces aan de regering voor te leggen. Er moet ook een Europese melding gebeuren. De regelgeving vereist dat het verband tussen de vorst en de schade vaststaat. Ik denk niet dat er een bijkomende oproep naar de gemeenten nodig is. We krijgen ook geen signalen dat er gemeenten zijn die problemen hebben, maar we wijzen hen er wel op dat het op de meest correcte manier moet gebeuren.

Wat betreft het fijnere meetnet, zullen we daar nogmaals op aandringen bij het KMI. Het plaatsen van die weerstations valt onder de federale bevoegdheid, maar uw vraag is terecht en we zullen dat ook zo doorgeven.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Ik heb mijn vraag vandaag gesteld omdat de eerste dossiers tegen 10 juni ingediend moesten zijn. U bevestigt dat er in totaal 145 dossiers vanuit de steden en gemeenten zijn binnengekomen. Daar moest alleszins ook een bedrag aan gekoppeld zijn van de geraamde schade. Daarom ging ik ervan uit dat de optelsom daarvan al kon meegedeeld worden en dat er zou kunnen gezegd worden of aan het plafond werd voldaan of niet. Daar zullen we dus nog even op moeten wachten.

Wat ik nog wil benadrukken is dat als de droogte als ramp of als uitzonderlijke weersomstandigheid wordt erkend, dat ook heel arbeidsintensief is voor de schadecommissies zelf. Misschien kan daar gedacht worden aan een combinatie van de tweede vaststelling in dit verband en de eerste vaststelling voor de droogte? Dat zou de zaken ook al iets eenvoudiger maken.

Minister, ik heb begrepen dat u voor de zomer een voorstel aan de Vlaamse Regering zult voorleggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het streven naar een optimale in plaats van maximale veebezetting – 2488 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): BioForum Vlaanderen lanceert een pleidooi voor een transitie naar een duurzame grondgebonden veehouderij. Dit voorstel staat in schril contrast met het bestaande model waarin we evolueren naar een steeds grootschaligere en intensievere veehouderij die zowel het milieu als het dierenwelzijn onder druk zet. Omdat we zoveel dieren hebben op een kleine oppervlakte, worden we ook nog eens geconfronteerd met een mestprobleem. En dan zwijg ik nog over de gigantische hoeveelheden soja die we moeten importeren. De veeboer

zelf zit als het ware gevangen in dit model, waarbij groei noodzakelijk is om te overleven, en men steeds lijkt te moeten streven naar een maximale veebezetting.

BioForum is ook van mening dat het huidige beleid de veehouders die het anders willen aanpakken, te weinig ondersteunt. Volgens die organisatie is de oplossing 'minder en beter'. Dieren maken wel degelijk deel uit van een evenwichtig landbouwmodel. Van nature eet een koe uiteraard gewoon gras en maakt de mest de akkers net vruchtbaar. Zo zouden koeien en schapen bijvoorbeeld kunnen worden ingezet op gronden die ongeschikt zijn voor akkerbouw. Als we de keuze voor een specifieke landbouwproductie dus laten afhangen van de kwaliteit van de grond, zouden we al een duurzamer landbouwmodel bereiken, omdat natuurlijke kringlopen op deze manier worden gesloten.

In de biosector wordt dit vertaald naar een maximaal aantal dieren dat per hectare mag worden gehouden dat overeenkomt met een mestuitstoot van 170 kilogram, zonder derogatiemogelijkheden. Dit heeft als logisch gevolg dat er meer grond nodig zal zijn in de biosector voor eenzelfde hoeveelheid van het eindproduct. Zo wordt de reële milieu-impact per hectare onder controle gehouden. Het is dan ook logisch dat het voorstel dat BioForum doet, zal moeten worden omkaderd door een meer bescheiden vleesconsumptie van de consument.

Vandaag bestaan er al algemene normen wat de oppervlakte betreft die vleesvee ter beschikking moet hebben. Het gaat hier in de gangbare landbouw om 1 vierkante meter per 100 kilogram. In de biolandbouw komt hier nog een uitloop bij van driekwart van de staloppervlakte. Per diersoort gelden er dan nog specifieke normen. Die houden echter te weinig rekening met de draagkracht van de grond.

In de laatste editie van Boer&Tuinder pleit de voorzitter van de Boerenbond, Sonja De Becker, voor een opwaardering van de biolandbouw en andere korte ketenmodellen, naast de gangbare. Wat ik in haar artikel lees, is dat er vooral bruggen moeten worden geslagen tussen de verschillende landbouwmodellen. Dat is toch wel een vernieuwende visie. Daarmee zet ze volgens mij een belangrijke stap in het erkennen van de diversiteit van onze landbouwproductie.

Minister, op welke manier, los van het al dan niet biologisch landbouwen, wordt het houden van 'minder maar beter'-dieren door uw beleid ondersteund via specifiek onderzoek? De zoogkoeienpremie is een markant voorbeeld van hoe het beleid enkele jaren terug gekozen heeft om de beperkte GLB-middelen (gemeenschappelijk landbouwbeleid) hiervoor enkel te verdelen onder landbouwers met voldoende zoogkoeien – minimaal 20 voor de premierechten. Het idee was dat wie zich specialiseerde en dus meer dieren heeft, meer recht heeft op en nood heeft aan de premie. Overweegt u dit minimum te verlagen in het kader van de roep naar nog meer duurzaamheid en grondgebondenheid in onze landbouwsector?

Minister, binnen het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) bestaat de mogelijkheid om steun aan te vragen voor kleine landbouwbedrijven en aanloopsteun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen. Welk aandeel van het budget van het VLIF wordt hier gespendeerd, in vergelijking met de investeringssteun voor middelgrote tot grote veebedrijven? Is overheveling van een deel van de middelen naar die aanloopsteun voor kleine bedrijven een optie bij de opmaak van het Vlaamse luik van het volgende GLB?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, vanuit Wetenschap en Innovatie is er een vierjarig IWT-project (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) geweest dat de veebezettingsdichtheid heeft bestudeerd en ook het welzijn van vleeskippen en vleeskonijnen. Samengevat kan worden gesteld dat het niet

eenvoudig is om de ruimtelijke behoeften van groepen dieren goed te kwantificeren. Er was meer onderzoek nodig.

Er werd ook een gezamenlijk onderzoeksvoorstel door UGent en het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) ingediend om het effect van bezettingsdichtheid op vleesvarkensbedrijven te onderzoeken, maar dat project werd niet geselecteerd door de wetenschap en is dus ook niet kunnen doorgaan.

Wat betreft de zoogkoeienpremie is het bijzonder verbazingwekkend dat de zaken ook na drie jaar nog steeds foutief worden voorgesteld. Tot en met 2014 organiseerde de Europese Unie een zoogkoeienpremie in het kader van het GLB. Die premie werd ingevoerd in de jaren 90 en heeft dus ongeveer twintig jaar bestaan.

De Europese Commissie stelde in 2011 voor om die premie te schrappen, maar wij waren daar resoluut tegen. Zowel Vlaanderen als Wallonië wilde deze steunmaatregel behouden. Maar daarvoor bleek er geen Europese meerderheid te zijn en Europa heeft dat dus geschrapt. Niet Vlaanderen dus, maar Europa heeft het geschrapt.

Ik roep diegenen die het tegendeel blijven beweren, dan ook op om te stoppen met die foute insinuaties. Als alternatief voor de weggefallen Europese zoogkoeienpremie kregen de lidstaten van de Europese wetgever wel een mogelijkheid om, onder strikte voorwaarden, gerichte steun te verlenen die wordt gekoppeld aan de productie van rundsvlees. Dat gebeurt bijvoorbeeld op basis van sociaal-economische redenen. De Europese Commissie aanvaardde dat we dat deden op basis van die sociaal-economische redenen om de productie van lokaal hoogkwalitatief rundsvlees in stand te houden. Denk bijvoorbeeld aan het Belgisch witblauw, dat wordt gekenmerkt door een zeer hoge be vleesdheid.

Op basis van een impactanalyse en na intens overleg besliste de vorige Vlaamse Regering dan ook om een aan de productie van rundsvlees gekoppelde steunmaatregel uit te werken. Want in vergelijking met andere deelsectoren in de landbouw heeft de vleesveehouderij een significant lager inkomen. Vleesveehouders hebben doorgaans ook geen alternatief dan hun specialisatie voort te zetten omdat bedrijfsreconversie niet kan door de instandhoudingsplicht van blijvende graslanden. Mijnheer Engelbosch, u weet dat uw partijgenoot daar een groot voorstander van is. Dus wie a zegt, moet ook b zeggen.

Akkerbouwers kunnen naar andere teelten omschakelen als de markt in die richting stuurt, maar vleesveehouders niet omdat hun graslandarealen in stand moeten worden gehouden en dus niet zomaar kunnen worden geploegd om er plantaardig voedsel te produceren.

Hoe gespecialiseerder het vleesveebedrijf, hoe meer het onderhevig is aan deze moeilijkheden. Om de schaarse middelen gericht in te zetten ten aanzien van de actieve en professionele vleesveehouders, werd een objectieve drempelwaarde ingesteld die aanvaard werd door de Europese Unie.

Bij de opmaak van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling voor de periode 2014-2020, waar de VLIF-steunmaatregelen in passen, werd op basis van een inschatting van de potentiële begunstigden het meerjarenbudget opgemaakt. Het budget voor de steunmaatregel ter ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven bedraagt in totaal 1,4 miljoen euro. Op basis van een extrapolatie van het huidige aantal aanvragen voor deze maatregel naar de volledige programmaperiode 2014-2020, kan worden geconcludeerd dat dit budget normaal gezien zal volstaan.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat het onderzoek over die bezettingsgraad dan blijkbaar niet is geselecteerd. Ik denk dat we daar toch op moeten inzetten.

U begrijpt blijkbaar de achtergrond van mijn vraag niet. Als wij vandaag al het vee dat in de stallen zit, op de wei moeten zetten, dan hebben wij inderdaad een probleem. Ik vraag dan ook specifiek naar dat andere landbouwmodel. Moet Vlaanderen in de toekomst nog op die manier blijven produceren? Moeten wij niet meer inzetten op die korte keten van de kleine en familiale landbouw, in plaats van de grote megastallen waar de dieren binnen moeten blijven? Ik was onlangs nog in Engeland waar de varkens buiten lopen en waar er overal schuilhokjes staan. Ik begrijp dat het doorsneevarkensbedrijf met de aantallen die wij in Vlaanderen hebben, dat inderdaad niet kan doen, maar het is precies de vraag over de evolutie naar een ander landbouwmodel die ik hier stel. U hebt het in uw antwoord alleen over wat er fout is en over de zoogkoeienpremie. We hebben wel vanuit Vlaanderen effectief iets anders in het leven geroepen. Misschien is de inleiding bij mijn tweede vraag niet zoals die zou moeten zijn, maar aangezien Vlaanderen zelf specifiek iets anders in het leven heeft geroepen, kan die vraag wel degelijk. U doet daar een beetje lacherig over.

Mijn specifieke vraag betreft een ander landbouwmodel, maar uit uw antwoord begrijp ik dat u blijft doorgaan met het huidige verhaal dat hier al decennialang wordt verteld en waar de landbouwer nog niet beter van geworden is.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik ben heel blij met de repliek van de heer Engelbosch, die de echte aard van zijn vraag verduidelijkt. In het begin was ik een beetje luisterend naar het meanderen van zijn exposé, maar in de repliek kwamen de kaarten klaar en duidelijk op tafel.

Mijnheer Engelbosch, binnen de beperkte oppervlakte van Vlaanderen met zijn kwalitatief bijzonder gevarieerde productie allerhande van landbouw, veehouderij, melkveehouderij enzovoort, is er iets dat u niet paait. U zegt dat we van dat systeem af moeten. U bent klaar en duidelijk tegen de intensieve veehouderij of rundveehouderij, en u probeert dat een beetje te verbloemen. Ik stel voor dat we proberen op een andere manier te handelen. Naast het kwantitatieve dat u meent te moeten aanklagen – en ik stel me de vraag wie dan uw grasland zal grazen – is er ook het kwalitatieve. Ik denk dan aan het blauw-wit Belgische ras, dat een ecologische impact heeft van slechts 30 procent van andere producties van gelijkaardig of gelijkwaardig vlees. Men kan daar dus positieve zaken op enten.

Er is ook de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de andere details van belangrijke impact op het milieu van een aantal producties van vee. Men weet ook zeer goed dat onze export naar bijvoorbeeld Rijsel en Rotterdam een minder grote ecologische voetafdruk heeft dan wanneer men in Frankrijk of Duitsland van het noorden naar het zuiden gaat.

Minister, u hebt een nieuwe kans wanneer een studiegroep de mogelijkheid van intensiviteit van sommige teelten ten aanzien van de opinie en de impact op het milieu beter in kaart zou kunnen brengen. Ik wist niet dat de studie over de bezettingsdichtheid verworpen was. Misschien kunt u ons eens een kaart geven over de intensieve veehouderij zodat we kunnen werken op kwalitatieve criteria eerder dan op kwantitatieve criteria waardoor u minder argumenten geeft aan de heer Engelbosch in zijn repliek.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik heb nog interessante lectuur voor de heer Engelbosch, namelijk onze eigen resolutie die hier unaniem is goedgekeurd over schaalverandering. Wij hebben in de commissie heel duidelijk gezegd dat het mogelijk moet zijn dat elke landbouwer op zijn eigen manier zijn eigen bedrijf ontwikkelt. De ene is geïnteresseerd in massaproductie, de andere kijkt naar de korte keten,

nog een ander creëert een extra meerwaarde op zijn bedrijf in combinatie met nevenactiviteiten zoals hoevetoerisme. Wij hebben hier met de steun van het volledige parlement een resolutie gemaakt die al die vormen van landbouw naast elkaar wil laten ontwikkelen. Ik denk dat dat de goede keuze is en dat de overheid in dezen niet sturend moeten optreden. Wij moeten de mensen toch niet verplichten om kleinschalig te werken, om een korte keten te hebben, om grootschalige stallen te bouwen. Het is de ondernemer, de landbouwer die moet sturen en de overheid die moet faciliteren. Laat ons die weg die deze commissie en het Vlaams Parlement unaniem zijn ingeslagen, verder exploreren. Mijnheer Engelbosch, ik kan u een kopie bezorgen van onze eigen resolutie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voor mij is de ene ondernemer evenwaardig aan de andere. Dat geldt voor de grote chemische industrie in Antwerpen en voor een kleine kmo in de chemische sector.

Dat trek ik ook door naar de landbouw. Kleinschalige landbouw ondersteunen wij ook heel fors. Ook met betrekking tot de korte keten doen we heel veel initiatieven. Ik heb ze hier al diverse keren opgesomd. Doe dus niet alsof we dat niet ondersteunen. Het is echter inderdaad de ondernemer die een bepaald model kiest. Of gaan we dat ook doortrekken naar andere sectoren? Gaan we ook daar zeggen dat alles klein en kleinschalig moet zijn, dat er alleen nog kmo's mogen zijn, dat we eigenlijk geen zorg meer gaan dragen voor de chemische sector in Antwerpen omdat die een milieu-impact heeft en we daarvan af willen? Het kan dat dat uw lijn is hier vandaag, maar ik ga dat niet doen. Uiteraard moeten we zorg dragen voor de effecten op het leefmilieu. We doen dat voor de grote chemische industrie in Antwerpen en we doen dat ook voor de landbouwsector in al zijn aspecten. Denk bijvoorbeeld aan de vele investeringen die ook gebeuren op het terrein om ook de uitstoot en de impact, ook de stikstofuitstoot, te verminderen.

Mijnheer De Croo, we blijven ook verder onderzoek doen naar de milieu-impact en hoe we die kunnen terugdringen. Dat is trouwens ook een van de hoofdtaken van ons Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), dat daar volop op inzet, maar ook van de praktijkcentra, die wij ondersteunen.

Mijnheer Engelbosch, ik ben doorgegaan op de zoogkoeienpremie omdat u er ook expliciet naar hebt gevraagd in uw vraag. Ik heb gewoon de feiten geduid. U voelt zich kennelijk een beetje aangevallen, maar dat is niet de bedoeling. Als u echter een vraag stelt over een premie, dan kan ik daar natuurlijk alleen maar duiding bij geven.

Onze landbouwers zijn ook ondernemers, die voor heel veel werkgelegenheid zorgen, of dat nu in West-Vlaanderen bij de voedingsindustrie is of in de fruitsector in Limburg. Als we al die grootschaligheid gaan afbouwen, dan denk ik dat we daar een gigantisch probleem hebben. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, als u zegt dat voor u alle landbouwsectoren en alle manieren van aan landbouw doen evenwaardig zijn, dan zou ik u ook willen oproepen om ze inderdaad ook allemaal evenveel kansen te geven en ze allemaal evenveel financieel te ondersteunen. Dat is vooral de opmerking die ik vandaag maak.

Collega Dochy, we hebben inderdaad zeer graag onze steun verleend aan de resolutie over schaalverandering. We hebben die mee ondertekend. Daar staan we nog steeds achter. Ik heb ze trouwens vorige week nog eens doorgenomen. Eindelijk, en dat moet ik wel erkennen, gebeurt de omslag wat de schaalvergroting

betreft. In het verleden was schaalvergroting altijd dé oplossing, ook van de boerenorganisaties. De landbouwer komt niet rond? Schaalvergroting. Dat was de oplossing. De aanzet is daadwerkelijk wel gegeven om de omvorming naar schaalverandering te maken, om soms ook eens een schaalverkleining te overwegen, met de nichemarkten. Iedereen kent dat verhaal. Ik denk dat dat een kwestie van evolutie is, niet van revolutie. Minister, als u de vergelijking dan maakt met de industrie, dan bent u het natuurlijk wat op flessen aan het trekken.

Mijnheer De Croo, u hebt het over alles wat mij niet paait. Sorry, het is niet dat het mij niet paait. Het paait het milieu niet, als we naar de waterlopen kijken. Het paait de natuur in het algemeen niet. Het dierenwelzijn paait het ook niet. Dat zien we de jongste tijd helaas ook. U spreekt over het witblauwras. In plaats van er fier op te zijn, zouden we er tegenwoordig veeleer beschaamd over moeten zijn. Die dieren kunnen niet op een natuurlijke manier bevallen. Dat kalf wordt onmiddellijk van die moeder weggehaald. Ik denk dus dat we toch moeten bekijken op welke manier we ons landbouwmodel in de toekomst moeten ondersteunen.

Tot slot, en dat is nog het belangrijkste, het is ook al decennialang dat de boer er niet beter van wordt, want zonder steun kan een veeboer in Vlaanderen blijkbaar zeer moeilijk overleven. Men is in deze commissie altijd bezig over de ondersteuning die nodig is. Zolang we dit landbouwmodel hebben, sta ik daar natuurlijk wel achter, maar misschien moeten we eens evolueren in onze mindset als het gaat over heel dat landbouwbeleid. Echter, elke vraag die dan wordt gesteld, wordt blijkbaar weggelachen. Dan heeft men het over 'industrie dit en industrie dat'. Op die manier, door die mindset niet te veranderen, zal die evolutie inderdaad zeer traag gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.